

Молодий комуніст

Орган Кіровоградського обласного ЛКСМУ

Виходить з 5 грудня 1939 р.

Субота, 24 вересня 1983 року

№ 114 (3309).

Ціна 2 коп.

**РІШЕННЯ
ХІМ ЗІЗЛУ
КПРС
З ЖИТТЯ!**

**П'ЯТИРІЧКА:
РІК ТРЕТІЙ**

КМК: СЛОВО І ДІЛО

ШКОЛИ ГАРТУ

На вугільних підприємствах виробничого об'єднання «Олександріввугілля» працює чимало молоді. Нові сили приходять на зміну старшому поколінню, щоб продовжити його справу, примножити кращі традиції, які міцно закріпилися в шахтарській Олександрії.

Поряд із ветеранами все частіше називають імена молодих виробників, які разом із ними видобувають вугілля, працюють на потужних екскаваторах, тепловозах, прокладають шляхи до вугільних запасів.

З кожним роком в комсомольських організаціях шириться змагання серед комсомольсько-молодіжних колективів. Нині в об'єднанні 49 КМК. Ці колективи не просто трудові — їх у нас називають справжніми школами ідейного гарту, комуністичного виховання молоді. Тут народжується все нове, що спонукає молодь змінювати ставлення до праці, впливає на свідомість кожного, примушує думати і аналізувати.

Ударна праця КМК неодноразово заохочувалася і відзначалася нагородами ЦК ВЛКСМ, ЦК ЛКСМУ, міському ЛКСМУ і комітету комсомолу об'єднання. Хорошу славу завоювали собі молодіжні колективи шахт «Світлопільська», «Верболозіська», «Бандурівський».

КМК неодноразово виходили ініціаторами трудових вахт, присвячених визначним подіям. Ось і нині, підтримавши почин КМК виробничого об'єднання «Донецьквугілля» і «Орджонікідзевугілля» по проведенню місячника стахановської вахти, в змагання включилися 9 вуглевидобувних і прохідницьких колективів. Комітети

комсомолу розробили умови проведення місячника, визначили фронт роботи. У ході місячника секретарі комсомольських організацій забезпечують організаційну та ідейно-виховну роботу. Комсомольські бюро щодня підбивають підсумки змагання і всі показники заносять на екран. Всю цю роботу спрямовує і контролює комітет комсомолу об'єднання. Заступник секретаря комітету комсомолу Костянтин Кочубей часто буває на вугільних підприємствах, допомагає на місцях.

Перші результати свідчать, що молоді гірники працюють з натхненням і прагнуть досягти вагомих успіхів. Незважаючи на складні гірничо-геологічні умови, самовіддано трудяться КМК гірничих робітників очисного вибою дільниці № 1 з шахти «Світлопільська» (керівник М. Грищенко, секретар комсомольської організації А. Щербина). Так, за 20 днів видобуто 3 тисячі тонн вугілля понад план. Добре трудяться прохідники з цієї ж шахти (керівник молодий комуніст В. Проходенко, секретар комсомольської організації С. Щолоков). За цей же строк вони пройшли на 45 погонних метрів гірничих виробок більше запланованого.

Серед екскаваторних бригад тон у роботі задає екіпаж екскаватора Е-2503 № 12 з Протопівської дільниці вуглерозрізу «Бандурівський» (керівник В. Погрібний, групкомсорг П. Ольховик). Цей екіпаж видобув понад план 9 тисяч тонн вугілля.

Місячник триває. Р. НОВИКОВА, працівник редакції багатотиражної газети «Трибуна шахтаря» виробничого об'єднання «Олександріввугілля»

ТРУДОВА ПЕРЕМОГА

Недавно Миколі Вакуленку з колгоспу «Дружба» Олександрівського району надійшла подяка обкому комсомолу за високі показники у збиранні врожаю 1983 року та високо-ефективне використання техніки. Микола взяв соціалістичні зобов'язання із площі 200 гектарів накопати 30 тисяч центнерів цукрових буряків. Нині молодий механізатор викопав уже 31950 центнерів коренів з площі 213 гектарів. Тобто комсомолець перевиконав свої соціалістичні зобов'язання. Першим з трудовою перемогою привітав Миколу брат Василь, який працює на тому ж полі на самохідному навантажувачі СПС-4.2.

В. БРАЙКО.

Олександрівський район.

ПО- УДАРНОМУ

У нашому господарстві триває обмолот насінників люцерни. У спецгоспі по вирощуванню насіння люцерни цей період можна порівняти зі жнивими. Бо насінники люцерни у господарстві займають 1300 гектарів, а результати цих своєрідних жнив оцінюються по виходу чистого насіння.

На полях колгоспу нині працює сім комбайнів СК-5 «Нива», п'ять із них мають комсомольсько-молодіжні екіпажі. Всі механізатори об'єднані в єдиний збирально-транспортний загін. Недавно закінчився обмолот валків насінників у другому відділку з площі 248 гектарів, нині механізатори працюють у першому відділку. На період обмолоту у господарстві регулярно заповнюються бюлетені і за їх даними визначаються кращі комбайнери. Їм вручають вимпели. Ними нагороджено і молодих механізаторів Анатолія Цвіточка, Валерія Мойсюка, Миколу Дружину та Володимира Біденка. Щодня хлопці обмолочують по 5—6 гектарів люцерни. Контролює якість обмолоту молодий агроном Галина Валова. Роботою хлопців Галина задоволена.

Р. НЕСТЕРЧУК, заступник секретаря комсомольської організації ордена Трудового Червоного Прапора колгоспу імені Щерса.

Долинський район.

В ОБКОМІ КОМПАРТІЇ УКРАЇНИ

22 вересня члени бюро обкому партії зустрілися з кращими пропагандистами області. Починається новий навчальний рік у системі політосвіти. Розпочинається вивчення «Ідеологічна робота — справа всієї партії, кожного комуніста». Це заняття має допомогти слухачам зосередитися на вивченні складових частин марксизму-ленінізму, а також проблем, поставлених червоним (1983 р.) Пленумом ЦК КПРС. Про те, як краще організувати навчання в системі партійної по-

літосвіти в світлі рішень червеного Пленуму партії, йшлося на зустрічі. Пропагандистам треба вміти доносити людям у дохідливій формі правду про соціалістичне суспільство, його переваги, його миролюбну політику, про міжнародну діяльність КПРС.

На зустрічі членів бюро обкому партії з пропагандистами виступили перший секретар обкому Компартії України М. Г. Самілик та голова обласного комітету Желіба. М. Г. Самілик вручив групі кращих пропагандистів області Почесні Ле-

нінські грамоти обласного комітету партії, якими їх нагороджено за багаторічну плідну роботу по комуністичному вихованню трудящих, а також настільні медалі «За пропаганду марксизму-ленінізму і політики КПРС», установлені Центральним Комітетом КПРС.

Учасники зустрічі поклали квіти до пам'ятника В. І. Леніну, побували на раді промислових підприємств обласного центру, де зустрілися з ідеологічним активом, обмінялися досвідом.

Сьогодні в Кіровограді відкривається ІІ зліт старших піонервожатих і вожатих-виробничників, на який прибули 500 представників усіх районів області.

Насиченою і різноманітною буде програма зльоту. Після пленарного засі-

САЛЮТ. ВОЖАТИЙ!

дання піонерські ватажки відвідають ряд загальноосвітніх шкіл обласного центру, проведуть конкурс вожатської майстерності, показову урочисту лінійку, присвячену 60-річчю при-

своєння Всесоюзної піонерської організації імені В. І. Леніна гоц.

(Матеріали про зліт читайте в наступних номерах «Молодого комуніста»).

Чотири роки тому після закінчення Новомиргородського зоотехнікуму прийшла в колгосп «Іскра» Новгородківського району Катерина ГАПЧЕНКО. Швидко звикла до роботи, людей, які живуть і працюють поруч із нею. Тепер Катя — висококваліфікований спеціаліст, шанована в селі людина.

Фото В. ГРИБА.

Через працю — дорога в майбутнє

Два літа учень Новомиргородської середньої школи № 2 Ігор Чернега працював помічником комбайнера, Миколу Жебенко також 36 днів провів на містку «Колоса», і уроки хліборобської майстерності були для них корисними в багатьох відношеннях: не лише тому, що правління, партком та профком колгоспу імені Чкалова нагородили їх нагородними грамотами, а й тому, що професія хлібороба припала їм до душі. А головне — вони переконалися: у них вистачить сил, енергії і бажання працювати так, як ветерани Уміння ж і знання — діло важливе.

Валентина Швель, Тетяна Бахмач, Сергій Агеев, Олександр Зотова, Олександр Канітонюк, Олександр Понеділко, Юрій Михайлов працювали на

току — перелопачували зерно, щоб не згоріло. Допомагали вантажити його на автомашини, наводили порядок у колгоспних засіках, виконували обов'язки екскаваторів, словом, робили все для того, щоб урожай-83 був надійно зібраний і добре збережений.

Чимало учнів Новомиргородської середньої школи № 2 працювали в годині бригаді. Це, зокрема, Олександр Зарудний, Світлана Чорна, Наталя Голованок. А Маланка Безпала, Олександр Дейнека на фермі допомагали своїм батькам порати худобу: дехто з учнів працював у будівельній бригаді колгоспу разом із дорослими — лагодили підлогу в гвардійських приміщеннях, готували їм їжу.

Такий тісний контакт із колгоспним виробництвом,

спілкування з людьми багатьох професій, які відкривали «секрети» майстерності, допомагає учням зростати духовно, дає заряд для творчості, успішного навчання, а основне — наблизив їх до справжньої роботи, за якою — нові горизонти в самостійне життя.

Юнаки і дівчата постійно зустрічалися з головою правління В. І. Венгуренком, секретарем комсомольської організації Валерієм Дюринцем, які вчасно допомагали порадою, підбадьорували. Всіх учнів нагороджено грамотами та пам'ятними сувенірами. До речі, правління, партком і профком колгоспу щороку відзначають школярів за старанну працю, і це дає свої позитивні результати. Найвідрадніший із них той, що юні шефи вчаться найпрекраснішого мистецтва — працювати. А тільки через натхненний труд прокладається дорога в світле майбутнє.

В. ШУЛЬГА.

Новомиргородський район.

ВКЛАД КОМУНІСТА

Колгосп імені Мічуріна серед господарств Голованівського району щільно лідирує у соціалістичному

змаганні на збільшув ор-цї Чималий вклад у цей успіх вніс молодий комуніст Володимир Усатюк.

Своїм трактором К-701 Володимир вносе за зміну по 20—23 гектари при нормі 8,8. З початку року молодий механізатор вносив 210 гектарів

Н. ЛУЖАНСЬКА.

ЗВІТИ І ВИБОРИ В КОМСОМОЛІ

ІСТОРІЯ ОДНИХ ЗБОРІВ

Триває звітно-виборна кампанія в комсомольських організаціях і групах. По графіку, складеному в Компартійському райкомі ЛКСМУ, чергові звітно-виборні збори повинні були відбутися у комсомольській групі молочнотоварної ферми колгоспу «Дружба». Але перший секретар райкому комсомолу П. Нарівний довго переконував, що краще відвідати КМК, який працює на фермі колгоспу імені Ілліча, ніж їхати на звітно-виборні збори у колгосп «Дружба». Доводив, що для представників преси збори потрібно заздалегідь готувати, а про приїзд кореспондент обов'язково повинен попередити заздалегідь. Незрозумілу позицію зайняв райком комсомолу. А вже будь-які звітно-виборні збори повинні проходити на належному рівні.

ДО ЗБОРІВ

Дванадцять година дня. Незабаром повинні початися збори, але комсомольців немає. У групкомсорга Алла Малогон, яка одночасно й

партгрупорг та профгрупорг, дізнається, що в комсомольській групі п'ять чоловік. Чекаємо... Виявляється, доярки Л. Писарюк на зборах не буде. Вона, залишивши роботу, поїхала на весілля. Група корів, закріплена за Любою, стоїть без догляду. А де ж ще одна доярка?..

— Копає картоплю на власному городі, — відповіли нам.

Інструктор райкому комсомолу О. Голосун автоматично привозить Тетяну Тростяну на збори. В цей момент приходить і ветеринарний фельдшер Олена Чорнова. Ось так через годину і зібralися комсомольці на збори.

ПІД ЧАС ЗБОРІВ

Написаної доповіді Алла Малогон не мала. Протоколу зборів ніхто не сів. Почала Алла з подоліків. Ска-

зала, що молоді доярки плану восьми місяців не виконали. А чому ж не виконали? Адже кормами ферма забезпечена повністю. Виявляється, вся справа в недисциплінованості доярок, халатному ставленні до своєї роботи. Яких же саме заходів вживали для виправлення становища? На це питання Алла не доповіла.

В обговоренні доповіді взяли участь Олена Чорнова та Тетяна Тростяна. Свої виступи обидві почали словами: «Ну, що ж я можу сказати?..» Справді, так нічого конкретного вони й не сказали.

Роботу комсомольців (хоч якраз про неї не говорилося на зборах ні слова) визнали задовільною і групкомсоргом обрали Олену Чорнову. Більше ніяких рішень збори не прийняли. Вийшло так — зібralися,

поговорили та й розійшлися.

ПІСЛЯ ЗБОРІВ

На запитання, що ж зроблено групою за звітний період, Алла відповіла: «Ми брали участь у підбитті підсумків соціалістичного змагання». Більше нічого колішній групкомсорг згадати не зміг.

Далі розмова пішла про проблеми, які існують на фермі. Виявляється, тут дуже гостро стоїть питання з кадрами. Тому й доводиться рахуватися з такими працівниками, як Л. Писарюк. Молода доярка не виконала плану восьми місяців, показник падоїв у неї значно нижчий середнього. Люба може не прийти на роботу, неусумлінно виконати свої обов'язки або навіть з'явитися у нетверезому стані. Доярки не раз досить гостро говорили з нею. А от комсомольська організація

колгоспу проявляє пасивність.

Як уже говорилося, обидві молоді доярки плану восьми місяців по падоях молока не виконали. А тому не виконали, що до своїх обов'язків ставляться аби-

як. Комсомольська організація ж не проводить в цьому напрямі ніякої виховної роботи. Та й про яке виховання може йти мова, коли на звітно-виборних зборах навіть нічого сказати про зроблене за рік?

А тепер давайте подумасмо, для чого ж такі звітно-виборні збори, що дали вони комсомольській групі ферми? Можливо, так у Компартійському районі і в інших комсомольських організаціях проходять звітно-виборні збори? Адже на зборах комсомольської групи ферми колгоспу «Дружба» був присутній інструктор райкому комсомолу О. Голосун. Він же і готував ці збори, які можна назвати лише пустою балаканиною, бо бездіяльність групи і всієї комсомольської організації у вирішенні всіх своїх проблем очевидна.

Якщо у звітній доповіді немає жодного слова про зроблене за рік, значить комсомольська група ферми існувала лише на папері. Дивує тільки те, що райком комсомолу чомусь не бачить цих серйозних недоліків, а пускає все на самотпів. А це призводить до ось таких зборів.

О. ПАХОЛЮК,
спецкор «Молодого комунара».

У НАШИХ БАШКИРСЬКИХ ДРУЗІВ

Подарунок

випускається щодня лише однією зміною.
Ф. ГАТАУЛЛІНА.
м. Давлеканово.

будівельників

Майже місяць діти села Мало-Сухолязово вчаться у новій школі, розрахованій на 192 місця. За вісім місяців збудували її чотири бригади і дві комплексних дільниці ПМК-324. Поряд зі школою — типова котельня, споруджена робітниками тресту «Башкирелектромонтаж». У новій школі є все необхідне для успішного навчання — світлі класи, кабінети, майстерні, просторий спортзал, тир, їдальня, буфет. Для придбання шкільного обладнання, інвентаря, меблів дирекція радгоспу «Зарічний» виділила школі 35 тисяч карбованців.

М. АМІНОВА,
Бірський район.

Слово за студентами

У Буздяцькому районі працює група студентів Башкирського державного університету. Вони допомагають трудівникам села збирати цюгоричний урожай. У п'яти відділках Буздяцького радгоспу працюють 112 другокурсників філологічного і математичного факультетів.

Відмінно підготувалися до зустрічі городян жителі села, забезпечивши приїжджим умови для праці й відпочинку. У цьому велика заслуга директора радгоспу Ф. Я. Мансурова, парторга А. Г. Ардуванова, секретаря комсомольської організації З. Ш. Яфасвої.

В. ТОМІН,
Буздяцький район.

Зараховані

навічно

Щомісяця у Фонд миру надходить місячна зарплата від Зої Космодем'янської і Шури Себейкіної.

Навічно на Давлекановській взуттєвій фабриці включені в списки цеху № 1 Зої Космодем'янської, цеху № 2 — Шури Себейкіної, яка загинула в боях під Сталінградом. У журналі обліку роботи поряд з прізвищами інших членів зміни щодня ставляться імена Зої і Шури. Під їх іменами пишуться цифри 1400—1500. Стільки пар дитячого взуття

Запрошують

«Плеяди»

Недавно у приміщенні Республіканської юнацької бібліотеки відбулося чергове засідання клубу любителів фантастики «Плеяди». Гостем любителів фантастики був письменник Валерій Циганов, оповідання якого не раз друкувалися в «Ленинці».

В. КАРАБЕД,
голова клубу.

м. Уфа.
За матеріалами Башкирської комсомольської газети «Ленинець».

ДО 65-РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО

ВИВЧАЮЧИ СПАДЩИНУ ПЕДАГОГА

Головна тема педагогічної спадщини В. О. Сухомлинського — тема громадянськості. Виховати громадянина, як писав він, означає навчити людину не тільки по-ленінськи оволодівати знаннями, а й по-ленінськи цінувати їх. «Громадянське виховання, — писав педагог у книзі «Народження громадянина», — це один із наріжних каменів виховання». Вчений висловив думку, що таке виховання полягає в тому, щоб людина чітко з'ясувала суть гармонії всебічного розвитку (трудова називає, мораль, краси і сили), активно проявила себе в суспільно корисній діяльності, чинила в житті відповідно до комуністичних переконань.

У матеріалах червеного (1983 р.) Пленуму ЦК КПРС наголошено на тому, що людину насамперед треба виховувати як громадянина, тобто формувати у неї ідейну спрямованість, моральні інтереси, високі якості праці та поведінки. І сьогодні педагогічна спадщина нашого земляка служить неоціненною школою виховання соціально цінної людини. Виховати таку людину неможливо без форму-

вання у юні головної якості громадянина — суспільного обов'язку. Це його В. О. Сухомлинський назвав коренем людської особистості. Обов'язок забезпечує поведінку, необхідну

В історію світової педагогіки золотими літерами вписано ім'я нашого земляка, видатного педагога, Героя Соціалістичної Праці, заслуженого вчителя УРСР члена-кореспондента Академії педагогічних наук СРСР Василя Олександровича Сухомлинського, якому 28 вересня виповнилося 65 років. Сімнадцятирічним він став за вчительський стіл і не покинув його до останніх днів життя: був старшим піонервожатим, класоводом в 1—4 класах, вчителем української мови та літератури, директором школи, завідувачем районним відділом народної освіти.

для інтересів суспільства. Кожна людина повинна задуматися над такими питаннями: чи правильно вона живе, як трудиться, чи приносить її діяльність користь суспільству? Людина, якщо вона себе поважає, повинна усвідомити обов'язки громадянина: піклуватися про громадське, зміцнювати своєю працею Батьківщину, захищати її і цінувати, виконувати правила соціалістичного співжиття.

Суспільний обов'язок — це збірна якість лю-

дини, яка забезпечує добросовісне, відповідальне виконання вимог суспільства, формування соціальних мотивів діяльності, при яких особисті бажання співпадають з громадськими завдання-

ми. Виховати таку поведінку, зазначав педагог, не можна без моральних якостей, таких як совість, честь, гідність, відповідальність, патріотизм, мужність, колективізм тощо. Духовне спілкування людей у колективі, суспільстві формує в людини бажання віддавати свої сили задля блага всіх, приходити на допомогу іншим, не чекаючи винагороди.

Сухомлинський учив: щоб бути справжнім громадянином, треба вміти бачити світ через

свій обов'язок перед Вітчизною, пізнавати цей світ серцем, бути небайдужим до всього, що оточує, погоджувати свої радощі, задоволення і захоплення з потребами других людей.

Аналізуючи праці видатного педагога «Батьківщина в серці», «Як виховати справжню людину», «Листи до сина», «Духовний світ школяра» та інші, ми приходимо до висновку, що істинно громадянське виховання — це таке виховання, при якому формуються культи Батьківщини, Людини, Книги, Живого слова, Праці, Краси. Адже без святого ставлення до Вітчизни, без розуміння суті і величчя Людини, без праці на користь суспільству неможливо виховати справжнього громадянина.

І спадщина Сухомлинського служить нам надійною школою громадянськості.

В. ЛИКОВ,
старший викладач кафедри педагогіки Кіровоградського державного педагогічного інституту імені О. С. Пушкіна.

Фото В. ГРИБА.

«Повна

готовність.

А насправді?»

Під таким заголовком 23 серпня у «Молодому комунарі» було вміщено матеріали рейду, що проводився в колгоспі «Іскра» Олександрівського району.

Як повідомив редакцію начальник районного уп-

равління сільського господарства Ю. Т. Шишанський факти, викладені в критичній публікації, підтвердилися. Виступ газети було обговорено на виробничій нараді районного управління сільського господарства і розширеному засіданні правління колгоспу «Іскра».

Тепер становище виправляється. З десяти наявних бурякозбиральних комбайнів у колгоспі «Іскра» вже відремонтовано 9. Один РК-6 через відсутність агрегатів, які знаходяться на ремонті в спеціалізованій майстерні, поки що не готовий до роботи.

Колгосп «Іскра» приступив до збирання і вивезення цукрових буряків.

КОМСОМОЛОМ ВИХОВАНІ

ГАРТОВАНИЙ З ЮНОСТІ

Іван Янович Шаповал народився у 1912 році. Давно вже сивина посрібила його голову, стала повільнішою хода... 71 рік. Проніс він велике життя. І нолі його зап'ятати, який з тих ронів йому особливо незабутній, він каже:

— Всі...
А потім подумас і відповідь:
— Комсомольські.
— Іване Яновичу, чому саме комсомольські?
— Бо вони, як у пісні — доля моя... Бо комсомол виховував, гартував мене...

Він зазнав ще наймів у куркулів. Пастушком пішов доглядати чужих корів і коней. Босоніж бігав, як тільки сходили сніги, босоніж, як вони пізньої осені вкривали землю... Незабутній і гіркий отой цілий хліб, який ллала в торбину скупа куркуліха.

Коли ж почалася колективізація, вступив до комсомолу. Опанував трактор, почав вирощувати хліб. Незабаром його призначили бригадиром тракторної бригади. Не осеромив честі комсомольця. Тракторна Шаповала стала однією з найкращих у районі.

А потім три роки в армії. Повернувся додому — і зразу ж у поле, до сталевих коней, до золотих пшениць. Тільки не довго довелося трудитися. Вогонь війни дихнув зі сходу, з Хасану. Пам'ятає це Іван Шаповал, пам'ятають і його далекосхідні сніпи...

А коли почалася Велика Вітчизняна, захищав Сталінград, Кавказ, визволяв Україну, Чехословаччину... Повернувся з війни комуністом. У 1943 році прямо перед босом йому вручили партійний квиток. Повернувся до праці. І згодом за ударний труд до його бойових нагород додалися ще й орден «Знанн Пошани», медалі.

Велике життя. Був бригадиром тракторної, рілничкої бригад, очолював і колгосп. Був там, куди посилала партія. Був, там, де важче, комуніст із комсомольським гартом у серці.

І прийшов час, нолі провели його колеги на пенсію. — На пенсії хай буду по закону, на папері. А я працювати й далі.

І працює. На різних роботах. Бо всі роботи потрібні. Така у нього мірна ще з комсомольських ронів. Коли прилинуло з Москви повідомлення про зустріч у ЦК КПРС із ветеранами партії, коли слухав він промову на ній Ю. В. Андропова, ще раз переконався в правильності свого рішення залишитися на трудовому посту.

— Ми, ветерани, для молоді як учителі. Вчитиму й я молодих любити землю, Вітчизну, робити все, щоб була вона міцною, багатою.

с. Панчево,
Новомиргородський район.

М. СТОЯН.

У Мар'янівці Устинівського району цю жінку — молоду листоншу Галину ВАВРЕНКО — знає кожен. Щодня Галина приносить людям газети і журнали, листи і телеграми, щирі вітання і теплі усмішки... У 200 дворів. Хоча доставляти кореспонденцію не завжди легко у негодую грузьких сільських дорогах, та мар'янівці отримують її вчасно завдяки старанню молодого листонші.
Фото В. ГРИБА.

СПОРТ

З ОЛІМПІЙСЬКИМ ПРИЦІЛОМ

Орієнтуємось на майстрів

У ЦЬОМУ спартакіадному році в нашому колективі значно поживалась спортивно-масова робота серед молодих виробничників, до занять у спортивних секціях залучена більшість старшокласників Суботцівської десятирічки. Наші фізкультурні активісти подбали про те, щоб розширилися групи з багатоборства ГІО. І ті юнаки та дівчата, що стали значківцями, склали заліз з фізичної та військово-технічної підготовки, зробили потім крок уперед до майстерності, тренуючись у секціях з різних видів спорту.

Популярна в нашому колективі важка атлетика. Колишні наші штангісти Валерій Дар'єв та Валерій Колесников, наприклад, стали призерами всесоюзних юніорських змагань серед сільських спортсменів. А тепер ці хлопці вже майстри спорту, навчаються в Дніпропетровському інституті фізкультури. Потім думають повернутися у свій район і працювати тренерами, вчителями фізкультури.

За Дар'євим і Колесниковим пішли їх молодші товариші по секції. Нині в групі спортивного вдосконалення я треную 22 юних штангісти. Більшість із них уже брала участь в обласних і республіканських турнірах. Десятник класу Сергій Федоров, Володимир Ломанов, Віталій Борніук та Віталій Блохін, скажімо, вже виконали нормативи третього і другого спортивних розрядів. Перший із них

став чемпіоном центральної ради ДСТ «Колос» серед школярів.

Є помітні зрушення і в секції гирьовиків. Чемпіоном області з цього виду спорту став зварник Микола Ярошенко, розрядні нормативи виконали токар Анатолій Посторонко, десятикласник Віталій Блохін.

А як справи зі спортивною базою? Поки що ми маємо лише прості спортивні майданчики. А штапко-технічної підготовки, зробили потім крок уперед до майстерності, тренуючись у секціях з різних видів спорту.

А як справи зі спортивною базою? Поки що ми маємо лише прості спортивні майданчики. А штапко-технічної підготовки, зробили потім крок уперед до майстерності, тренуючись у секціях з різних видів спорту.

Ініціативи і завзяття наших юнаків і дівчат не згасає. Вони без нагадувань приходять на тренування, беруть участь у спартакіадних турнірах. Та щоб провести в селі велике спортивне свято з максимальною кількістю учасників, щоб іще чисельнішими стали спортивні секції, потрібно мати типовий спортивний комплекс — спортзали, плавальний басейн, майданчики і легкоатлетичні сектори з гумово-бітумним покриттям. Поки що ми лише шукаємо того, хто спроектував би спортивне містечко. І шукаємо вже не перший рік. Тим часом у багатьох господарствах області вже закінчено будівництво типових спортивних споруд...

О. ФУЖЕНКО,
інструктор по спорту
колгоспу імені Леніна.
Знам'янський район.

ДО 40-РІЧЧЯ ВЕЛИКОЇ ПЕРЕМОГИ

Йшов солдат...

Штаб музею Г. І. Котовського Перегонівської середньої школи, який очолює вчителька В. Г. Клань, збирає матеріали про 5-у гвардійську кавалерійську дивізію імені Г. І. Котовського, що діяла в роки Великої Вітчизняної війни на території нашого району.

Цікаве листування зав'язалося з Д. І. Водзіньським, нині майором у відставці, професором, доктором педагогічних наук, завідувачем кафедрою Мінського педагогічного інституту. Він воював у складі цієї дивізії. Багато матеріалів надіслав Домінік Іванович для шкільного музею: фото, вірші з фронтових газет. А недавно Д. І. Водзіньський подарував школярам свою книгу «На рубежі атак», яка вийшла у світ у видавництві «Білорусь». Це розповідь про білий і командирів 3-го гвардійського корпусу. В його складі був і сам автор, який пройшов фронтові дороги майже 10 тисяч кілометрів, 8 разів поранений і двічі контужений, має

15 урядових нагород. На фронті вступив у ряди КПРС. Домінік Іванович відважний, легендарний людина. Родом із Хмельницької області, за національністю поляк, добровольцем пішов на фронт. Про його участь у бойових операціях писали фронтові газети, розповідають у своїх спогадах фронтові побратими. Ось що згадує, наприклад, полковник у відставці колишній командир 3-го кавкорпусу Д. Добрушин:

«В 1942 році жорстокі бої точилися на Сіверському Донці. Кінофільм було поставлено завдання зайняти оборону вздовж берега річки. Несподівано з'явилась механізована колона гітлерівців. Виникла потреба зрівняти міст через річку. Завдання важке, бо всі підступи до мосту прострілювались вогнем ворожих мінометів. На ви-

конання цього завдання відважніє піти старшина Водзіньський. З телефонним апаратом за спиною він по-пластунськи підповз до висоти, встановив зв'язок з командиром, зкоригував вогонь нашої артилерії, а потім із групою підвизників добрався до мосту. Незабаром пролунав вибух — міст було підірвано. Це дало можливість розгромити відірвану від головних сил механізовану колоно ворога».

Відважний воїн дійшов до Берліна. Тут старшину Д. І. Водзіньського було тяжко поранено. Полковник лікар констатував: стан безнадійний. Але, як кажуть, всім смертям назло воїн вижив і ще багато зробив для свого народу в мирні дні.

Повернувшись із фронту в рідне село, став учителем. Заочно закінчив педінститут. Працюючи на посаді директора школи,

захистив кандидатську дисертацію, навчався в докторантурі при Академії педагогічних наук РРФСР, докторську дисертацію захистив у 50 років.

З-під пера Д. І. Водзіньського вийшло 14 книг, 18 брошур і понад 230 наукових статей. Багато його робіт опубліковано в Німецькій Демократичній Республіці, Народній Республіці Болгарії, Чехословаччій, Соціалістичній Республіці. Домінік Іванович веде велику громадську роботу. Він очолює Білоруську республіканську раду науково-технічних товариств молоді, що навчається, науково-методичну раду по пропаганді педагогічних знань товариства «Знання» БРСР, займається військово-патріотичним вихованням юнаків і дівчат.

М. ЧУБ,
громадський кореспондент «Молодого комунара».
село Перегонівка,
Голованівський район.

ФІЗКУЛЬТУРУ — ТОБІ І ВСІМ

ІМЕНІНИ — НА СТАДІОНІ

Василь Лаврентійович Звержковський ще в довоєнні роки був одним з найактивніших фізкультурних працівників обласного центру. Це під його керівництвом організовувалися багатокілометрові лижні агітпроби, змагання перших значківців БГПО. Нині ветеран на заслуженому відпочинку. Але він постійний учасник обласних і міських змагань — як стартовий суддя, командуючий спортивними парадми.

У вересні йому виповнилося сімдесят вісім. День свого народження Василь Лаврентійович теж святкував на стадіоні. Його вітали чемпіони і рекордсмени, комсомольські і фізкультурні працівники, дошкільнята, що взяли участь у турнірі «Тато, мама і я — спортивна сім'я».

На знімку: ветеран спорту В. Л. ЗВЕРЖКОВСЬКИЙ вручає нагороду кіровоградцю Андрійкові СКВОРЦОВУ, якому в цей день виповнилося п'ять років.
Фото В. ЧЕРЕДНИЧЕНКА.

МУЗИКА СВІТУ

Нова книга віршів кіровоградського поета члена Спілки письменників СРСР Володимира Базилевського, що цього року побачила світ у видавництві «Молодь», називається «Чуття землі небесне». Від першої до останньої сторінки в ній домінує ліричне начало. Музика душі і слова виповнюють всі поезії збірки. Поет сам про це говорить так: «Вся музика світу мене піднімала».

І справа не в тому, що у книзі ми часто зустрічаємо музичні терміни: «...дзятла бадьоре стакатто», «чекали на мене бемола й дізми», «... золота кіфара» тощо. Поет живе музикою рахманного чорнозему і оксамитом тендітних в'юн, мінорною мелодією вечірнього смутку і мажорними акордами життєдайних весел:

Дві весни оточили теплом,
календарні порушили строки.
У вірші цієї збірки вхолиш, як у літєло, пастояне на корі, що «зайнялася легеньким багрянцем» на черемховому чаді, травах. І відразу ж попадаєш у царство музики-роздуму, музики-кольору, музики-настрою. Ось безпосередні і світлі рядки з вірша:
Осені осін зіймає й кива.
Тихо порушиться тіні.
І шепелять у садочку слова,
наде листочки осінні.
Лейтмотив збірки «Чуття землі небесне» — настрій. Він пронизує кожен вірш про природу рідного краю.

ДУМКИ, ВІДГУКИ, РЕЦЕНЗІЇ

про спомини відшумілої юності, про чудові подорожі до сонячної Болгарії. Він тривожно пульсує в поезіях високої громадської напруги («Татарину Мансуру Абдуліну», «Секунданті», «Бунт ріки»).

У вірші лише 12 рядків. Але за кожним з них криється якась дація загана мука. Всі рядки, мов оголені нерви, витягнуті на всю довжину невимовного розпачу:

Хто його знає — хто його знає — як нам з тобою?
Сад відлітає — крилами має — над головою.
Осін в зеніті — простір розчинено — пахне димами.
Хто з нас в одвіті — в чому причина — що поміж нами?

Може, з тобою — прикро спіткнулись — сад відлітає. Книга В. Базилевського «Чуття землі небесне» — це пристрасний монолог про високу місію людини на землі, її відповідальність перед минулими, сьогодишніми і майбутніми поколіннями.

Все ж збірка не обійшлася без небажаних «знахідок». Скажімо, в гарному пейзажному епіді «Цей сухий сучок»: «дубів ринковані ряди».

У вірші «Досвітний час...» автор навдивовиж побачив «важкунів профілі дерев». Цікаво, які вони афас?

Але, звичайно, все це не применшує цінності поетичної збірки В. Базилевського.

В. ГОНЧАРЕНКО,
член обласного літоб'єднання.

ПІАНІСТ, ПЕДАГОГ, ПОЕТИЧНА ДУША

Навесні цього року музичній школі № 1 м. Кіровограда було присвоєно ім'я Генріха Густавовича Нейгауза. Святкування його 95-річчя стало значною подією для музичної громадськості нашої країни. Докладніше про життя музиканта розповідає книга «Генріх Нейгауз» (М.: Советский композитор, 1983), яку недавно одержала наша бібліотека. Це повторне видання (перше вийшло в 1975 р.), виправлене і доповнене, його тираж 25 тисяч екземплярів. Разом з попередніми виданнями — книгами В. Дельсона «Генріх Нейгауз» та Г. Нейгауза «Про мистецтво фортепіанної гри» вона всебічно знайомить нас із творчим і життєвим шляхом нашого земляка, славетного музиканта і педагога В.

князі зібрані його спогади, вибрані статті, щоденник.

Видання відкривається передмовою відомого радянського музиканта, педагога, музикознавця Я. І. Мільштейна (він же — автор біографічної статті, вміщеної в книзі Г. Нейгауза «Про мистецтво фортепіанної гри»). Мільштейн розповідає про те, як музика ввійшла в життя Нейгауза, про його складний і тернистий шлях до майстерності та світової слави, про його дружбу з великими музикантами — К. Шимановським (також нашим земляком), П. Коханським, А. Рубінштейном. Він наголошує на тому, що Нейгауз був не тільки видатним піаністом, а й великим педагогом, який виховав багатьох відомих нині музикантів,

серед котрих — С. Ріхтер, Е. Гігельс. Нейгауз на диво тонко зміг відчувати душевні запити молодих, розвивати їх розум, фантазію, робив їх більш пристрасними, чуйними, мислячими.

Розділ «Міркування, спогади, щоденники» відкривають автобіографічні записки, які сам Нейгауз називав «автопсихографією». Це не просто хроно-

логічна розповідь про пройдений шлях, це — самоаналіз, осмислення того, що зроблено, це підбиття підсумків прожитого.

Доповненням до автобіографічних записок є щоденник останніх років та дві великі статті: «До чого я прагнув як музикант-педагог» і «Роздуми члена журі». В них особливо відчутно, якого великого

значення надавав Нейгауз педагог не тільки виконавській майстерності учнів, а й зростанню їх духовної культури.

Найбільший розділ книги складається з вибраних статей Нейгауза про творчість композиторів і музикантів — Ф. Шопена, І. Брамса, С. Ріхтера, Д. Шостаковича, М. Грінберга, а також статей присвячених тій чи іншій музичній події, конкурсу.

І останній розділ — це листи Нейгауза до батьків. У них Нейгауз ділиться з

рідними своїми враженнями, успіхами, невдачами. Листи несуть не тільки особистий характер. Перед нами, як пише Мільштейн, «оживає ціла історична епоха в розвитку європейської культури — російської, польської та німецької».

Видання цікаво ілюстроване, в кінці дані коментарі та показники імен.

Н. БОРЩЕВСЬКА,
працівник нотому-зичного відділу обласної дитячої бібліотеки імені А. Гайдара.

ВИ ЗАМОВЛЯЛИ ПІСНЮ

Гай, зелений гай

Сл. Ю. Рибчинського
Муз. О. Злотніна

Там, де і я гір плыве,
Там шумить і нині гай.
Зелений гай.
Там полюбив як я,
Твої очі сині, гай,
Зелений гай.
Там полюбив як я,
Твій веселий голос, гай.
Зелений гай.
Там ти сказала:
— Що ж буде з нами,
любий?

Коли буде наш розмаї?
ПРИСПІВ:
Ти щаслива будеш

Грай, музико, грай,
А мене забудеш. (3 р.)

Грай, музико, грай,
Можеш все забути. (3 р.)

Тільки пам'ятай
Зоряну дорогу (3 р.)

В гай, зелений гай,
Я тебе кохав.
Пам'ятай буде гай.
Зелений гай.
Що я тобі казав
Не розкаже людям гай.
Зелений гай.
А як прийдуть осінні
Холодні хмари в гай.
Зелений гай.
Хай на твоїм веселлі
лунає

Пісня, летить через край.
ПРИСПІВ (2 р.)

ТАНЦЮЙТЕ РАЗОМ З НАМИ

У попередньому випуску «Диск-залу» ми обіцяли надрукувати кілька танців для самостійного розучування. Сьогодні ми пропонуємо нашим читачам розучити танець

класти праву руку на своє ліве плече, лікоть лівої підняти;
на рахунок «два» — покласти ліву руку на праве плече;
на рахунок «три» — по-

IV такт:

на рахунок «раз» — покласти праву руку на стегно поруч з лівою рукою. Вистежити вліво ліве стегно. Вага на лівій нозі. Корпус нахилений вперед;

на рахунок «два» — покласти ліву руку на ліве стегно, корпус випрямити. Вага на правій нозі;

на рахунок «три» — плеснути позаду себе в долоні, злегка присідаючи;

на рахунок «чотири» — плеснути в долоні попереду себе одночасно з легким підскоком на місці. Дівчина, роблячи підскок на рахунок «чотири», по-

вертається на 180° вліво, обличчям до партнера.

V такт:
Танцюючи повторюють на першому такті.

VI такт:
на рахунок «раз» — підняти перед собою витягнуту праву руку;

на рахунок «два» — підняти перед собою витягнуту ліву руку, праву руку опустити;

на рахунок «три» — підняти праву руку, ліву опустити;

на рахунок «чотири» — підняти праву руку, зігнути в лікті, опустити вниз.

VII такт:
на рахунок «раз» — покласти праву руку на своє ліве плече, лікоть лівої — підняти;

на рахунок «два» — покласти ліву руку на праве плече;

на рахунок «три» — покласти праву руку на ліве стегно, корпус нахилити вперед;

на рахунок «чотири» — ліву руку на праве стегно; повторення IV такту.

Танець повторюється спочатку.

Б. СТРЕЛЬБИЦЬКА.

АВТОСТОП

Цей танець популярний у всьому світі. В основу його покладено жест, яким зупиняють транспорт — піднята рука з відведеним убік великим пальцем.

Темп помірно швидкий, музичний розмір 4/4.

I такт:
на рахунок «раз» — перенести вагу тіла на ліву ногу, одночасно вистежити вліво ліве стегно. Коліно лівої ноги випрямити, правою — трохи зігнути. Праву руку зігнути у лікті;

на рахунок «два» — випрямити коліно правої ноги, праву руку злегка розігнути;

на рахунок «три» — повторити це па;

на рахунок «чотири» — аналогічні рухи, але з правої ноги і руки.

II такт:
на рахунок «раз» — не сходячи з місця, перенести вагу на ліву ногу, ліве стегно вистежити вліво. Підняти перед собою витягнуту праву руку;

на рахунок «два» — перенести вагу тіла на праву ногу, вистежити вправо праве стегно, підняти перед собою витягнуту ліву руку, праву — опустити;

на рахунок «три» — перенести вагу на ліву ногу, вистежити вліво ліве стегно — підняти праву руку, ліву — опустити;

на рахунок «чотири» — перенести вагу на праву ногу, вистежити праве стегно. Підняти ліву руку, праву — опустити;

на рахунок «чотири» — перенести вагу на ліву ногу, вистежити ліве стегно. Підняти праву руку (на цей рахунок обидві руки мають бути підняті на рівні грудей).

III такт:
на рахунок «раз» — по-

класти праву руку на ліве стегно, корпус нахилити вперед;

на рахунок «чотири» — покласти ліву руку на праве стегно (руки будуть навхрест на стегнах).

Микола Цепенко, Ірина Ярова, Ірина Безсмола та інші члени комсомольсько-молодіжного колективу, що працює на Кіровоградській студії звукозапису — не лише хороші радіомеханіки, а й знавці сучасної музики.

На знімку: комсомольсько-молодіжний колектив студії звукозапису. Крайній справа — керівник КМК О. С. РУДЕНКО.

Фото В. ГРИБА.

Вітаємо з одруженням
токаря Вільшанського металевого цеху, члена обкому ЛКСМУ, члена бюро Вільшанського райкому ЛКСМУ Людмила Михайлову та робітницю металевого цеху Петра Величана.

Працівники Вільшанського райкому ЛКСМУ.

Редактор
Ю. СЕРДЮЧЕНКО.

«Молодой комунар» — орган Кіровоградського обласного комітету ЛКСМ України.

На відкритому ящику

БК 05466.

НАША АДРЕСА:
316050, МСП,
м. Кіровоград,
вул. Луначарського, 36.

Індент 61103.

Обсяг 0,5 друк. арп.

Зам. № 470. Тираж 51 500.

ТЕЛЕФОНИ: редактора — 2-45-00; відповідального секретаря — 2-46-87; відділу комсомольського життя — 2-46-57; листів і масової роботи — 2-45-36; пропаганди — 2-45-36; учнівської молоді — 2-46-87; військово-патріотичного виховання та спорту, фотолaboratorії — 2-45-35; оголошень — 2-56-85; коректорської — 3-61-83; нічної редакції — 3-03-53.

Газета виходить в півторці, четвер і суботу.

Друкарня імені Г. М. Димитрова видавництва «Кіровоградська правда» Кіровоградського обкому Компартії України м. Кіровоград, вул. Гліни, 2.